ІНДИВІДУАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ГІЛОК ПЛЕЧОВОГО СПЛЕТІННЯ

Красільніков А. М., Миронов П. Ф., Приходько О. Р., студ. 2-го курсу
Науковий керівник – доц. О. О. Устянський
СумДУ, кафедра анатомії людини

Розробка та застосування методів оперативних втручань на структурах плечового сплетення потребує ретельного вивчення його індивідуальних топографо-анатомічних особливостей. Згідно класичного варіанту плечове сплетення утворюється передніми гілками чотирьох нижніх шийних (C5 – C8) та першого грудного (Th1) спинномозкових нервів. Розташовується в нижньому відділі бічної ділянки шиї та в пахвовій порожнині. Загальна його довжина сягає 15 – 20 см. Нерви сплетення іннервують м`язи, шкіру, суглоби та інші утвори верхньої кінцівки, а також деякі м`язи грудей і спини. Передні гілки спинномозкових нервів, котрі утворюють плечове сплетення, після виходу із міжхребцевих отворів розташовуються в міждрабинчастому просторі, при чому передні гілки C5 – C7 ідуть вертикально донизу; гілка C8 має горизонтальний напрямок, а передня гілка Th1 піднімається вертикально догори.З`єднуючись між собою, вони утворюють у великій надключичній ямці три стовбури: верхній, середній та нижній. Верхній стовбур утворений передніми гілками C5 та C6; середній є продовженням передньої гілки C7; нижній утворюють передні гілки C8 та Th1. Верхній та середній стовбури лежать зверху підключичної артерії, а нижній – позаду від неї. Ці стовбури утворюють надключичну частину сплетення, від якої до м`язів грудного поясу, плечового суглобу, деяких м`язів спини і грудей відходять короткі гілки в кількості 8 нервів. Стовбури плечового сплетення у свою чергу формують передні та задні розгалуження, котрі проникають в пахвову порожнину і утворюють підключичну частину сплетення. Задні розгалуження всіх трьох стовбурів формують задній пучок; передні розгалуження верхнього та середнього стовбурів – присередній пучок; передає розгалуження нижнього стовбуру продовжується в бічний пучок. Пучки плечового сплетення отримали свою назву (задній, присередній та бічний) на основі їх відношення до пахвової артерії, котра міститься в глибині пахвинної ямки позаду малого грудного м`яза.

Від пучків плечового сплетення відходять довгі гілки для іннервації структур вільної верхньої кінцівки.

Наше повідомлення відноситься до індивідуальних особливостей формування серединного та м`язово-шкірного нервів. Згідно класичного варіанту, м'язово-шкірний нерв формується з бічного пучка сплетення, а серединний нерв формується за рахунок корінців від бічного та присереднього пучків, котрі в ділянці ключично-грудного трикутника з усіх боків оточують пахвову артерію. У нашому варіанті (фізичне тіло чоловічої статі) ми спостерігали формування м'язово-шкірного нерва за рахунок бічного пучка та корінця від заднього пучка. Цей нерв, значний за своєю товщиною, пронизував дзьобоплечовий м`яз, залягав між двоголовковим м`язом плеча та плечовим м`язом, а потім у середній третині плеча, віддавши на передпліччя бічний шкірний нерв, заходив у присередню двоголову борозну і прийнявши корінець від присереднього пучка, продовжувався на передпліччя як серединний нерв. По своїй суті, серединний нерв сформувався не в верхній третині плеча, а в її нижній третині. Варіабельність формування гілок плечового сплетення зумовлює різноманітні клінічні прояви, котрі можуть не відповідати класичним.